

ALLEMAAL SJOW

WCA 3.12.85

EINDREDACTIE JOHAN POPPEN

Gelukkeg mit t plat van de Tuutfloeters

Groningen Laag Plat

„k Wil lös van grond, aal is t mor even,
n zetje deur de locht hèn zwen...“

Wie zou dat niet willen: van tijd tot tijd even ontstijgen aan alle zorgen, die al in de rij staan voor morgen? „Een niks aan de kop, gain gebelk en gain gekwedel“. De opletende lezers zullen, zeker als zij Grunnegers zijn, enige dichtelijkheid in deze regels bespeuren. Naast zin voor realiteit. Zij vergissen zich niet. Het zijn teksten van liedjes, zwart op wit „op pampier maggeld“ en in een zwarte schijf gegroefd door de Tuutfloeters.

Strektalent, zou Gerara de Vries zeggen, die, terwijl ik dit stukje schrijf, net een staaltje daarvan op zijn radio-draaitafel heeft liggen. Ook een groep, die reeds twee jaren „bezig“ is en eveneens aan een elpee toe: „de Vrijbuiters“ geheten. Stemmingshoempapa over Gran Canaria. „Daar is het fijn in de zonneshijn“.

Op die manier valt een hoog verkoopcijfer snel te rijmen. Heel „gemakkelijk“ gemaakte, banale teksten eigenlijk, tenminste als je ze vergelijkt met wat strektalent heel dicht bij huis weet te verwoorden. Aan t Zieldaip bijvoorbeeld.

Natuurlijk, ook mensen als „de Vrijbuiters“ voorzien in een behoefte. Zij gaan in elk geval heel wat luchthartiger door het leven dan de Tuutfloeters, al duidt ook die benaming op een soort gedrag, dat moeilijk in een geregeld arbeidsproces valt in te passen. Tuutfloiten: op een plezierige manier de kantjes er een beetje af lopen. Zonder dat alles wat er in het leven gebeurt je helemaal onverschillig laat.

De Tuutfloeters uit Termunterzijl verliezen, bij al dat mijmeren richting horizon of meegaand staren naar vrije vogels in een blauwe lucht boven zee, de werkelijkheid niet uit het oog. Met een zekere berus-

ting en een soort relativerende humor constateren zij, bij monde van An Kuiper: „n Minsk het aaltied kuren, t zel mien tied wel duren“. Wat dut t of: Ede Staal zong het ook al.

Veertien nummers staan op de eerste elpee: een respectabel aantal. Toen ik na de eerste single destijds een nieuw nummer hoorde, dacht ik eerst: hè, dat lijkt qua melodie veel op het vorige. Zou An niet te gauw, vlak na een geslaagde wijs, weer iets maken, met die van het vorige nog in het achterhoofd? Op „Tuutfloiten bie t Zieldaip“ is gelukkig voor variatie gezorgd, qua melodie en inhoud. En tekst. Over dorpse dingen en leut in t loug, over „hogere“ gedachten, die iedereen wel eens heeft.

An Kuiper appelleert daarin zowel aan nostalgische gevoelens als aan menige reden tot hoofdschudden over waar t met deze moderne wereld vol „gekruide chippen“ heen gaat. Heimwee naar vroeger? Niet bepaald, wel naar een moment van stilte of bezinning, dat vandaag de dag zo welkom kan zijn. „Aal mien hoop, geluk en laifde, ligt aan aander kaant van weg“. Maar je moet al een heel blind paard zijn, als je er daar naar blijft zoeken. Vind je het niet, „dou mie den moar n twijbak mit ittjebijen...“

Een gaaf geheel, met behoud van de „sound“ (of zou Fransien voor de afwisseling toch één keer „eerste stem“ moeten zin-

gen) en het schelle fluitje van Geert. Een laatste regel, die niet wordt weggedraaid qua geluidssterkte, maar met een geestige wending („Van Lauwerszee.“ in „Wie zakken“ bijvoorbeeld) eindigt, beviel mij beter.

Natuurlijk weet een krantschrijver de trouw van de Tuutfloeters aan zijn produkt extra te waarderen. Eerst al, ook op de single destijds, het eerbetoon aan „Lammerdientje“, de bezorgster door wind en regen. Nu weer in de tango „Wat n boudel“ het wief, dat ale bonken broken haar tijdens de muggejacht, maar „de kraant nog stief in haand“, toen zij uitgeteld lag. Een houvast die krant kennerlijk. Dat waarderen wij zeer!

Daarom niet alléén, zoals liefhebbers van een gaaf streekrepertoire zullen begrijpen. Je kunt op „Tuutfloeters bie t Zieldaip“ moeiteloos even wegdrömen as n swaalfke en dan weer nuchter te lande komen: „Gelukkeg is t hier plat“. Waarom is dat zo gelukkig? Dat is alleen begrijpelijk voor Grunnegers en wieder veur gain ain! Veuroet noar t volgende couplet.

Plat, maar allesbehalve oppervlakkig.

„Tuutfloeters bie t Zieldaip“, met Fransien (per (mu Music, f

...allesbehalve oppervlakkig, thuis bij de mensen en op

het hellende vlak: de Tuutfloeters,

the Askay-Brothers en de Stamtoavel...

Askays thuis bij de mensen

Ze hebben er een tekstje op: „Twij vrunden“. Daar is in twee woorden alles mee gezegd over Riexs Folgerts en Johan Raspe, over de manier waarop en de sfeer waarin twee buurjongens al een halve mensenleeftijd lang hun hobby bedrijven. Dat werd net zo aangevoeld door hun fans en van weerskanten zouden ze ook niet anders willen. Ze zouden waarschijnlijk ook niet anders meer kunnen, omdat de Everly-sound hun handelsmerk is geworden. Meer wordt er ook niet van hen verwacht in de ambiance waar ze op hun gemak zijn: daar waar de mensen zich gewoon uit voelen. „Hé jongens, nog ain keer Better than now“ En daar gaan ze weer: The Askay Brothers.

Ze zouden het na al die jaren ook niet eens tot een plaatje gebracht hebben, als een „sponsor“, een onverbeterlijke fan van dit genre, niet de aandrang en de middelen daartoe had uitgeoefend resp. aangedragen.

Zakelijk in dat opzicht is het duo ook niet. Toen na het „Promotie-festival“ vorige maand in de Molenberg werd aangekondigd, dat nu de present-exemplaren ter bespreking aan de persvertegenwoordigers zouden worden uitgedeeld, riep een van de twee spontaan: „Maar die zijn op!“ De voorraad al weggegeven mét handtekening aan bewonderaars natuurlijk en niet eens om „de krant“ gedacht...

Typierend voorval: de Askay Brothers denken in de eerste plaats muzikaal en dan pas zakelijk. Gelukkig had de sponsor een reserve-voorraadje. Logisch, van iemand, die in amusementsautomaten doet. Platen-amusement, in de reproducterende hoek. Want ook de tekst van „Naagns beter as thoes“ (twee Groninger, twee Engelse nummers) is niet van henzelf, maar van Ede Staal. De titelzong zal als gangmaker vaak gevraagd worden, om het aanstekelijke ritme met de vertrouwde „sound“ in de eerste plaats. En meer wordt er van de Askay Brothers niet verwacht: nergens voelen ze zich beter thuis dan bij mensen. En die mis je op een plaatje, hoe leuk ook voor de reclame. (Naagns beter“, EKS 1985, f 8,95).

Op de vierde Stamtoavel-epée fungeren goede bekenden in de muzikale omlijsting van de „blokken“ moppen. Ede Staal en de Tuutfloeters brengen „Wie schenken ons nog aine in“ en „Tuutfloiten“ ten gehore; Wines van der Laan valt nu ook solo te beluisteren in „Olle koater“: op stap met gemiauw van de harde kern uit het ensemble „Tussenklappen“, waar hij ook deel van uitmaakt.

Een eigen tekst draagt hij voor in „Miemern“. Een aantal moppen voordien bevond zich al op de rand van de wc en het al dan niet echtelijk bed. Nou ja, alles is menselijk natuurlijk. Maar bij het „Miemern“ à la Candlelight glijdt de auteur-zangzegger toch af op het hellende vlak: dubbelzinnigheden met porno-zwoelte.

In dergelijke gevallen verdedigt Van der Laan zich meestal met te zeggen, dat hij „het“ niet noemt. Zijn luisteraars denken het. Hij heeft ook eens hardop de wens uitgesproken ooit een nachtuitzending van Radio Noord te mogen maken met alle moppen, die nu op zaterdagmorgen in „de Stamtoavel“ „niet kunnen“. Waarom 's nachts dan wel? Omdat dan de remmen lossen zijn, mensen niet zo nauwkeurig meer luisteren? Dan is het olle koaters kennelijk toegestaan de kat in het duister te knijpen. Van het schaamrood op de kaken bij een fatsoenlijk mens zie je dan blijkbaar toch niets.

Je zult zien, dat ze ooit nog eens een plaat maken van moppen, die „niet kunnen“ of van „gore bakken“, die aan de Stamtoavel werden doórveteld, nadat de opnameband was gestopt. Je hebt nu eenmaal ook in die branche lieden, die overal brood in zien. Op deze Groninger LP klinkt „Miemern“ daarom als een kras op de plaat. Laag Plat dus. Zonde. Ook van het geld van Sinterklaas: f 20,95 kost „Aalmoal waar gebeurd“.